48Ր ՏԱՐԻ ԹԻՒ 957 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ 6/19 ՕԳՈՍՏՈՍ 1904 7 ՁԷՄԱԶԻՒԼ ԱՒԷՐ 1322 — 6 ԱՂԲԻԹՈՍ 1820

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՕՐՈՒՆ Կ'ՈՒՂՂՈՒՄ ԱՄԷՆ ՅԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գլխաւոր Փողոց, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ կը չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه بوی وسیاسی غزتدر
صاحب امتیازی : اوهانس قرجه
اداره‌خانه‌سی : باب عالی جادهسنده نومرو ۳۸

ԳԻՆԸ ԱՌԱՔԱՆՈՒԹԻՒՆ
Գիները Ամսեկան
Գիւղաց համար 80 գր. 50 գր.
Դուռս առնելու 100 » 80 »
Արտասահման 25 » 13 ֆր.
ՏԱՐԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ, ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տող 5 գրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի գրանցումներու համար մանաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԻՒՆԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Մաս Նորատու մը որ կը հասկցուի։— Քննութիւնները Սուպհոնի առջեւ։— Ո՞ւր պէտք է փնտռել գեղեցիկը։— Զինուցիի մը քննութիւնը։—Վկայական մը որ փոր չի կուտացներ

Օգոստոսի առաջին շաբթուն արեւադարձային տաք օր մը, Սորպոնի միջակ մեծութեամբ սրահի մը մէջ էինք, կ'ըսէ Մաքս Նորատու, Բարիզէն գրելով Նայէ Ֆրայէ Բրէսէի։ Գրեթէ քսան պատանիներ,— ամենէն պզտիկները աչխոյժ մանկական դէմքերով, մեծերուն վերի շրթունքին և ծնօտին վրայ արդէն իսկ աղուամազը սկսած էր իր մեղմ հովանին սփռել,— նստան երկար կանանչ սեղանի մը շուրջ, որուն դէմ հինգ-վեց քննիչներ անարեկող պատկառանքով, մեռաքսեայ վերարկուներով փառաւորապէս նստած էին, ոսկեհատ երիզները կը շողշողային։ Ասոնք եկած էին Պաօրլիէի տիտղոս ու տիբլոմ բաշխելու յատուկ քննական տարրողութիւնը կատարելու։

Բայց կը խնդրեմ բոլոր ընթերցողներէս որ հաճին ինկատ առնել թէ խօսողը ծառանիդ չէ, այլ Մաքս Նորատու, որ այս անգամ, իմ բախտէս, յատակ ու պայծառ կը խօսի։ Գոլանճեանին Մաքս Նորատուն չէ, ուրկէց բնաւ բան մը հակցած չունէի ես, դուք ալ կարծեմ ինծի հետ։

Քննողներուն և քննիչներուն ճակատէն ու այտերէն քրտինքը կը հոսէր։ Բայց թէ՛ առաջինները և թէ երկրորդները տարօրինակ համբերութեամբ կը յաղթէին այդ փորձութեան, ընկերային այդ մեծ արդարութիւնը ի գլուխ հանելու, մանաւանդ որ ծայրը Պաօրլիէի վկայական ու տիտղոս կար։

Բրոֆէսորներէն մին կարծես քահանայական կամ քրմական երեւոյթով դարձաւ իր դէմը գտնուողին լեռ ճակատով մը ուր ուղղային աչխատութեան խորունկ մտածումները խորշոմներ ակսած էին, և աչքերը կէս գոց, հարցուց անոր պատկառելի լրջութեամբ —«Ինչ գիտէք Ռասինի Գոթոդիային (Աթալի) մէջ գտնուած նկարագիրներուն վրայ։» Պատանին ինքզինքը ժողվեց, և սկսաւ նախ կմկմալ, յետոյ սասանութիւնը հետզհետէ աւելնալով՝ իրարու կապեց կարգ մը հասարակ տեղիքներ, զոր ֆրանսական գրականութեան ո և է դասագիրքէ մը հայթայթած ու գոց բրած էր։ Քննիչը գլխու շարժումներով հաւանութեան նշաններ կուտար, քննելին խորունկ չունչ կ'առնէր. քննութեան նիւթը բարեբախտաբար այս պարագային իր գիտցածը եկած էր։

Բրոֆէսորին իւրաքանչիւր բառը և իւրաքանչիւր շարժումը կը ցուցնէին որ գիտակից էր ինքը թէ հանրութեան անունով պատասխանատուութեամբ լեցուն պաշտօն մը կը կատարէր, որուն նշանակութիւնը բրոֆէսորին պէս պատանիներն ալ կը հասկնային իրենց կարողութեան չափով։ Սրկուքն ալ չէին սխալեր։ Հարիւրաւոր տարիներէ ի վեր աս սանակ գացեր է, Պաօրլիէի քննութիւնը սանակ կ'ըլլայ։ Եթէ քննելին այլ եւս մտացուած կամ շատ քիչ անգամ խաղացուած ողբերգութեան մը վրայ քանի մը քուն բերող հատուածներ կարենայ արտասանել, անցաւ, յաջողեցաւ։ Եթէ այդ թատերախաղը կարդացած չէ, եթէ իր անհնազանդ յիշողութեան մէջ համբարած չէ Բասինեան մեկնիչի մը քանի մը գնահատումները, որոնք տղուն համար բնաւ կարեւորութիւն չունին, չանցաւ, յաջողեցաւ։ Բայց գիտէ՞ք, ասոր հետեւանքը ինչ կ'ըլլայ.— Դրամի և ժամանակի զգալի կորուստ, մօր մը վհատութիւնը, հօր մը բարկութիւնը, պատանին յուսահատութիւնը, որ շատ անգամներ կը տաի մինչեւ իսկ անձնասպանութեան, ինչպէս Ռեմանիոյ և Ֆրանսայի քանի մը Լիսէներուն մէջ այս տարի պատահեցաւ։ Իրենց համար անօգուտ գրական վերոյիշեալ քննութեան մէջ չյաջողելուն արդիւնքին գիտակից ըլլալով, խեղճերը անձնասպան եղան։ Եւ այս ամէնը ինչո՞ւ, որովհետեւ քննելին չգիտցաւ Գոթոդիայի վրայ բան մը ըսել։

Համայնքին ո՞ր պէտքին կը համապատասխանէ այս գիտութիւնը, զոր քննիչը իր հարցումով առաջ քշեց։ Ինչ գործնական օգուտ կ'ապահովէ այդ հարցումը տղուն համար, բաց ի սա՝ պայմանագրական օգուտէն թէ անով է որ Պաօրլիէի տիբլոմը պիտի ապահովէ։ «Դասական բանաստեղծներուն ընթերցումով իր միտքը պիտի բացուի, իր ճաշակը պիտի չինուի, Գեղեցիկին, Ճշմարիտին և Վսեմին համար իր զգացումը պիտի կազմուի։» կը պատասխանէ դասագիրքը։ Բայց, ա՜խ, ո՞րքան կը փափաքէի տեսնել քննիչին դէմքը, երբ Ռանիտա պատանին մատենագրական պատմութեան և գեղեցկագիտութեան սովորական հարցումներէն մէկուն վրայ՝ Բրոֆէսորին դառնալով ըսէր.—«Տանրեսթերորդ դարու Թատերգականները կը ձանձրացնեն զիս։ Զանոնք կարդալու եմ որպէսզի գեղեցիկին մասին իմ զգացումս զարգանա՞յ։ Գեղեցիկին մասին իմ զգացումս արդէն բաւական զարգացած է, և մեռած զարդանկարիչներու պէս չին փակչելու պէտք չունիմ։ Ես Վիքթոր Իւկոյէն համ կ'առնեմ։ Կամ Պոդլէրէն։ Կամ Մէթէրլինքէն։ Այս բանաստեղծներուն վրայ հարցում ուղղեցէք ինծի, այն ատեն պատասխան կուտամ ձեզի։» Կամ երբ իր ընդդիմութիւնը աւելի առաջ տանի և ըսէ.—«Գեղեցիկը Երաժշտութեան մէջ շատ աւելի կը խօսի ինծի քան բանաստեղծութեան մէջ։» Կամ շատ աւելի բլասքիֆ արուեստներուն մէջ, ինչպէս քանդակագործութիւնը։ Ես շատ Տրոսամեր կարդացած չեմ, և անոնք բրնաւ մանաւոր ազդեցութիւն մը ըրած չեն վրաս։ Ընդհակառակն ես պատրաստ եմ ժամերով հիացում պատճառել ձեզի Պէթովընի վրայ։ Կամ Վակնէրի, Բիքարտ Շթրաուսի և Տէպիւսիի վրայ։ Կրնամ նաև անսպառ կերպով ճառել ձեր առջեւ Բիօտ Մանէի կամ Ռուէնի վրայ առանց յոգնելու։»

Բայց քննիչը պարտաւոր չէ բնաւ փաստերով համոզելու քննելին։ Երբեք։ Ան զէնք մը ունի իր ձեռքը, այսինքն քննելին լռեցնելը։ Եթէ պարտաւորուէր աչակերտին այս խօսքին խոհական ընդդիմութեամբ մը պատասխանել, շատ դժուար պիտի ըլլար իրեն Ռանտիտան համոզող բառեր գտնել։ «Բանի որ դուք Գոթոդիայէն չէք հետաքրքրուիր այլ Երաժշտութենէն կամ բլասքիֆ արհեստներէն, հետեւաբար Փոնսէրմաթուառ կամ Արհեստներու Ակադեմիան գացէ՛ք։ Գիմնազիանը ձեր գործը չէ։ Ձեմ կրնար Պաօրլիէ ընել ձեզ։»—«Ինչո՞ւ։ Ես ոչ երաժիշտ պիտի ըլլամ ոչ նկարիչ, ոչ հիւսն։ Ես արհեստներէն կ'ախորժիմ, այսինքն գեղեցիկին ճաշակը հոն ալ կրնամ գտնել, առանց արհեստաւոր ըլլալու։ Դուք Գիմնազիոնին մէջ Գոթոդիա՞ կը կարդացնէք տասմաթիք բանաստեղծ հացնելու համար։ Ձեր նպատակն է Գեղեցիկին տիպարներով կամ օրինակներով ընդհանուր դաստիարակութեան աչխատիլ, և Գեղեցիկի սա՛ կամ նա տիպարը իրրեւ միջնորդ գործածել մեր մտքին կազմութեան համար։ Արդ, ես ալ կ'ըսեմ որ փոխանակ Գոթոդիայով զբաղելու, կը զբաղիմ երաժշտական և նկարչական գործերով իմ ընդհանուր դաստիարակութեանս համար։ Ինչ բանով Ռասինէն աւելի գէշ դաստիրակներ են Պէթովընն, Լիսնարտոս և Միքէլ Անճէլօ։»

Իրաւ է որ Պաօրլիէի ծրագիրը գեղեցկագիտութեան և մատենագրական պատմութեան քննութեանց մէջ ամփոփուած չէ միայն։ Քննելին Գոթոդիայէն զատ պարտաւոր է Մաթէմատիքի, Բնական Պատմութեան, Ընդհանուր Պատմութեան հարցումներուն ալ պատասխանել։ Բայց բանաստեղծական հին նշխարներու մէկ գործին վրայէն անպատճառ գեղեցիկը սերած ըլլալու պարագան մտաւոր կրթութեան իբրեւ հիմ բռնելը և պատանին ապագայ ասպարէզին իրրեւ ուղեցոյց համարելը, տհա՜ ասոր է որ խելքս չի հասնիր։

Սովորութիւն ըրած ենք մեզի ծաղրել չինացիներուն գիտութիւնը և երկնային Կայսրութեան մէջ դպրոցական քննութեանց կերպերը։ Ասոնց գիտութիւնը տղայական անիմաստ խաղեր կը համարինք, և քննութիւններն ալ յիշողութեան խաղեր առանց գործնական նպատակի։ Բայց կը հարցնեմ, Գոթոդիայի նկարագիրներուն վրայ գոց սովրուած խօսքերը ո՞րքան աւելի և ո՞րքան լաւագոյն են քան չինական քննութեանց յայտագրէն սա՛ հարցումը.—«Լիւնիւսի Զորրորդ Խոսակցութեան իմաստը պարզէ՛»։ կամ «Դրէ՛ ի՛նչ որ գիտես առաջին իշխանին՝ արարչագործ Փանքուի և իր յաջորդներուն, տասնրեւթը հազար տարի առաջուան Հարատութեան երեք ժամանակամիջոցներուն վրայ։»

Չինացիներուն քննական առարկաներուն կազմութիւնը և հիմը եւրոպականներէն չատ չեն տարբերիր, ինչպէս կ'տեսնէք, միայն թէ չինականներուն գործնական արժէքը աւելի բարձր է։ Որովհետեւ ա՛ն Չինացին, որ կարենայ բաներ մը մրթմրթալ Լիւնիւսի Զորրորդ Խոսակցութեան իմաստին կամ տասնրեւթը հազար տարի առաջուան Հարատութեան ժամանակամիջոցներուն վրայ։ Մանտարինի աստիճանը կ'առնէ, որ հաց ու բարձ բերող պաշտօն մը կ'ապահովէ իրեն, մինչդեռ Բարիզի պատանին, որ ջուրի պէս կը խօսի Գոթոդիայի վրայ, Տիբլոմի մը միայն կ'արժանանայ, որով հինգ փարայի բան մը չի կրնար գնել չուկայէն,

Սորպոնի տրամաբանութեան (Լոմիք) համար ինչ պիտի ըսէք, Պարոն Մաքս Նորատու։

Եւ ահա կը խօսի Մաքս Նորատու.— Տարի մը երկու տարի միտք յոգնեցնելէ վերջ Տրամաբանութեան վրայ, որ իրերուն «ինչո՞ւ համար»ը չի քններ, այլ «ո՞ւր կ'երթան»ը, երբ խեղճ տղան բազմավատակ աչխատութեամբ պաօրլիէի Տիբլոմը առնէ և յաջայ իջնէ, կը հասկնայ թէ իր դպրոցական պայուսակը, որ տասը տարիէ աւելի իր ուսերուն վրայ կը ճնշէր, չոր աւազ ու խիճ միայն կը պարունակէ եղեր։ Այն ատեն միայն կը հասկնայ այն ըմբռնութիւնը, զոր Փիլ Վալէս իր Պաօրլիէ Վէպին մէջ կենդանի գոյներով նկարագրած է, Վէպ մը, որ հիմա մեռած է, բայց կ'արժէր որ ապրէր։

Դաստիրակութիւնը մարդուն առանձնայատկութիւնը չէ միայն։ Բոլոր բարձրագոյն ինչպէս նաև շատ մը ստորին կենդանիներուն մէջ ալ կը գործադրուի։ Անոր նպատակն է զարգացնել դեռատի անհատը ինչպէս մարմնով այնպէս ալ մտքով, իր սեռին փոխադարձութենէն առնելով տալու համար անոր ինչ որ անհրաժեշտ և օգտակար կ'երեւի, որպէսզի կեանքի պայքարին պատրաստութեամբ կարենայ արթուն և աչխոյժ ըլլալ։ Այս սկզբունքը անփոփոխելի է։ Միայն թէ յառաջդիմութիւն մը բանանք, որուն համար ահաւասիկ փոքրիկ լուսաբանութիւն։

Ծերունին երկու ոսկի դրամ մէջտեղ։ Ուրիշներ ալ համամիտ գտնուեցան այս առաջարկին և կէս ժամուան մէջ քսան ոսկիի մօտ գումար մը գոյացաւ։

—Աղէկ, ըսաւ ուղեւոր մը, երիտասարդին բացակայութեանը կատարեցինք այս հանգանակութիւնը, բայց ինչպէս յանձնելու է որ արժանապատուութիւնը չվիրաւորուի. կարելի է պատուաւոր անձնաւորութիւն մը է։

—Արդէն դիմագիծը կը յայտնէր անոր պատուաւորութիւնը, յարեց ուրիշ ուղեւոր մը։

—Ձեռքն ալ ընտիր պայուսակ մը կար, աւելցուց երրորդ մը, և ստորնակարգ մարդ մը առանց առարկայի վրայ գաղափար իսկ չկրնար ունենալ, հետեւաբար պէտք է ուշադրութիւն ընել որ երբ նիւթական օգնութիւն մը կ'ընենք, բարոյական վիշտ չպատճառենք թշուառ երիտասարդին։

—Իրաւունք ունիք, յարեց ծերուկը, այս դրամը պէտք է նաւապետին յանձնել որ յանուն շոգենաւային ընկերութեան փոխատուութիւն մը ըրած ըլլայ երիտասարդին, ասիկայ ամէնէն պատուաւոր միջոցն է։

Ամէնուն հաւանութեան արժանացաւ այս առաջարկը, և դրամը յանձնեցին նաւապետին, որ իր ուղեւորներուն այս բարեսրտութիւնը պատիւ սեպելով շոգենաւին, նուիրատուներուն մասնաւոր շնորհակալութիւն յայտնելէ զատ, ոսկի մը ալ իր քսակին աւելցուց և խոստացաւ պատշաճ կերպով յանձնել զայն նաւաբեկուածին։

Խեղճ Էլմոնեան սակայն անտեղեակ՝ իր չուրջ անցած դարձածներէն, կէս քուն կէս հիւանդ՝ կը խոկար անկողնին մէջ, բժիշկը մէկ երկու ժամը անգամ մը կ'այցելէր և բազկերակն ու ընդհանուր վիճակը զննելով ուրախութեամբ կը նշմարէր բարեփոխութիւնը որ հետզհետէ կը կազդուրէր երիտասարդը։

Տասը ժամ տեւեց աս քունը, ուրկէ երբ արթնցաւ Էլմոնեան, ինքզինքը ապառաժին վրայ կարծելով ուշադրութեամբ աչքն ձախ դարձաւ, որպէս զի ծովուն մէջ չգլորուի։ Մէկ քանի վայրկեան ետքսակայն ասաիճանաբար սթափելով, յիշեց շոգենաւին կողմէ իրեն ընծայուած ասպնջականութիւնը ու հրճուագին սրտով հասկցաւ որ ամէն վտանգ անցուցած էր այլ եւս ու հանգիստ անկողնի մը մէջ էր որ կը քնանար։ Անկողինէն դուրս ելլել ու բարերարին շնորհակալութեան երթալ փորձեց, բայց երբ գլուխը բարձէն վեր առաւ, տեսաւ որ աչքերը կը մթագնէին ու ննջասենեակը կը դառնար խլոլ շրջանով մը։

Կէս ժամ ետքկրկին այցելեց բժիշկը ու երիտասարդին սթափիլը տեսնելով, անմիջապէս սենդարար արգանակ մը խմցուց անոր։ Այս տաք ապուրը սրեց ախորժակը և ժամ մը ետքուրիշ դիւրամարս կերակուր մըն ալ առնելով, քսանչորս ժամ ետք վերջնականապէս գտաւ իր առողջութիւնը, ու ամէնէն առաջ ասանկ մեծ վտանգէ մը ազատած ըլլալուն գոհունակութիւնովն արբշիռ՝ ծնրադրեց անկողնին մէջ ու սրտաբուխ կերպով աղօթեց։ Ետքը սկսաւ խորհիլ ապագայ կացութեանը վրայ։ Ինչ էր, ինչ պիտի ըլլար և ինչպէս պիտի ապրէր ասկէ ետք, քանի որ ունեցած գոյքերը բոլորովին կորսնցուցած էր։ Նոյն վայրկեանին յիշեց երկու բարեսիրտ ուղեկիցները՝ Պոլսեցի վաճառականն ու Հրաչեայ Դանաբաշը, որոնց հետ թէեւ կարճ ժամանակի մէջ, սակայն անմոռանալի բարեկամութիւն մը մշակած էր։ Ողբաց անոնց կորուստին վրայ, որոնց վերջին խօսքերը դեռ կ'արձագանգէին ականջին մէջ։ Հրաչեան մանաւանդ կ'ողբար ո՛չ միայն իրրեւ բարեկամ մը, այլ իրրեւ բարերար մը որ այնչափ համակրանք ցոյց տուած էր իրեն։ առանց զինք ճանչնալու՝ հետաքրքրուած էր իր նիւթական վիճակով ու առաջարկած էր իրեն պաշտօն մը, որ ուղղակի սրտին կը խօսէր։ Այս պարագան երախտագիտական անքակտելի կապով մը միացուցած էր զինքը տարաբախտ Դանաբաշի, որուն անհետացումովը ոչ միայն մտերիմ բարեկամ մը, այլ և կը կորսնցնէր նախանձելի գործ մը, քանի որ հիմա ոչ ոք կար որ Նիւ Եորքի Սաղաթիել և ընկերաց ներկայացնէր զինքը։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹՈՒԹՕՆԸ 141

ՖԱՍԿԵՏ

ՈՍԿԻՆԵՐՈՒ ՃԱՄԲՈՒՆ

Վ Ր Ա Ց

ՎԷՊ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ա.

Նաւապետը խղճաց երիտասարդին արգահատելի կացութեան վրայ և այս կարճ հարցաքննութենէն ետք նաւակ մը իջեցնել տալով դէպի խութին կողմը ղրկեց։ Էլմոնեան որ մինչեւ այն կէսը կրցած էր արիութիւնը պահել, նաւակին իրեն մօտենալը տեսնելով անբացատրելի յուզումի մը ենթարկուեցաւ, ծունկերը կթոտեցան, աչքերը մթագնեցան, ընդհանուր տկարութիւն մը պատեց ամբողջ մարմինը և սկսաւ դողդողալ։ Նաւաբեկութեան առաջին վայրկեանէն իսկ ամբողջ էութիւնովը նուիրուած էր հոգին ազատելու միակ գաղափարին, որ մոռցնել տուած էր իրեն ֆիզիքական ու բարոյական դառն տառապանքները և հիմա որ ապրելու յոյսը վերսին կ'արծարծէր սրտին մէջ, հոգեկան ձգտած վիճակը թուլնալ կը սկսէր ու տեղի կուտար ընդհանուր տկարութեան մը։

Շոգենաւին հանդիպումը վաղանցիկ երազի մը տպաւորութիւնը կ'ընէր յուսահատ երիտասարդին վրայ, որուն դատողութիւնն ալ կարծես թեթեւ մը խանգարուած էր կրած տառապանքներէն։ Ամբողջ հոգին գրաւուած էր անվսահութիւնով և նաւաձներուն դէպ ի իրեն գալը տեսնելով հանդերձ կը կասկածէր իրականութենէն ու դեռ ալիքներուն ծփանքին վրայ տարուբերուիլ կ'ենթադրէր։ Իր ճակատագիրը մինակ դժբախտ ըլլալ, տառապիլ կը կարծէր և չէր կրնար հաւատալ որ բախտը այսչափ նպաստաւոր ըլլար իրեն, զինքը ազատելու համար շոգենաւ մը հանելով առջին։ այնչափ խոր արմատ ձգած էր յոռետեսութիւնը խեղճ նաւաբեկեալին սրտին խորը։

Նաւաձները մինչեւ ապառաժին ատորոտ հասան ու փութացուցին Էլմոնեանը որ իրենց մօտենայ. երիտասարդը սակայն պայուսակն ու ազատարար գօտին առած՝ հազիւ քաշկռտուելով կրցաւ նաւակին յատակը իյնալ։ Վայրկեան մը ետք շոգենաւին մէջ էր խեղճը որ նաւապետին ոտքերուն փարած՝ առանց շնորհակալութեան բառ մը արտասանել կարողանալու՝ մարեցաւ տախտակամածին վրայ։ Ամբողջ ուղեւորները շրջապատած էին թշուառ նաւաբեկուածը, որուն այս արգահատելի կացութենէն խորապէս ազդուելով համակրական բուռն զգացում մը տածել սկսան անոր նկատմամբ։ Նաւին բժիշկը փութաց զննութիւն մը ընել և յայտարարեց թէ վտանգաւոր պարագայ մը չի կար և թէ՝ յուզումի, ոյժաթափութեան, քնատութեան և ուրիշ տառապանքներու հետեւանքով է որ երիտասարդը այսպէս զգայազուրկ ինկած իր։ Բժիշկը նախնական դարմանները ընձեռելէ ետք Էլմոնեանի, նաւապետին հրամանով փոխադրեցուաւ զայն առաջնակարգ խցիկ մը, ուր հանգիստ անկողնի մը վրայ պառկեցնելով զայն, պատուիրեց որ ո՛չ ոք անհանգիստ ընէ, մինչեւ որ կատարելապէս կաղդուրուի ու ինքզինք գտնայ։

Զորս հինգ վայրկեանի դադարէ մը ետք ճամբայ ելած էր շոգենաւը, ուր խօսակցութեան նիւթը նաւաբեկուած երիտասարդն էր բացարձակապէս, և ամէն ուղեւոր անով կ'զբաղէր. բարեսիրտ ծերունի մը մանաւանդ վերջին ծայր ազդուելով՝ տախտակամածին վրայ խոնուած ուղեկիցներուն դարձաւ ու սրտագրաւ շեշտով մը.

—Այս երիտասարդը իր առողջութիւնը գտնելէն անմիջապէս վերջ դրամի պէտք պիտի ունենայ, ըսաւ, ամէն բան կորսնցուցած է և հիմա մօրէ մերկ վիճակի մէջ կը գտնուի, հետեւաբար կ'առաջարկեմ որ հանգանակութիւն մը բանանք, որուն համար ահաւասիկ փոքրիկ լուսաբանութիւն։

Ծերունին երկու ոսկի դրաւ մէջտեղ։ Ուրիշներ ալ համամիտ գտնուեցան այս առաջարկին և կէս ժամուան մէջ քսան ոսկիի մօտ գումար մը գոյացաւ։

—Աղէկ, ըսաւ ուղեւոր մը, երիտասարդին բացակայութեանը կատարեցինք այս հանգանակութիւնը, բայց ինչպէս յանձնելու է որ արժանապատուութիւնը չվիրաւորուի. կարելի է պատուաւոր անձնաւորութիւն մը է։

—Արդէն դիմագիծը կը յայտնէր անոր պատուաւորութիւնը, յարեց ուրիշ ուղեւոր մը։

—Ձեռքն ալ ընտիր պայուսակ մը կար, աւելցուց երրորդ մը, և ստորնակարգ մարդ մը առանց առարկայի վրայ գաղափար իսկ չկրնար ունենալ, հետեւաբար պէտք է ուշադրութիւն ընել որ երբ նիւթական օգնութիւն մը կ'ընենք, բարոյական վիշտ չպատճառենք թշուառ երիտասարդին։

—Իրաւունք ունիք, յարեց ծերուկը, այս դրամը պէտք է նաւապետին յանձնել որ յանուն շոգենաւային ընկերութեան փոխատուութիւն մը ըրած ըլլայ երիտասարդին, ասիկայ ամէնէն պատուաւոր միջոցն է։

Ամէնուն հաւանութեան արժանացաւ այս առաջարկը, և դրամը յանձնեցին նաւապետին, որ իր ուղեւորներուն այս բարեսրտութիւնը պատիւ սեպելով շոգենաւին, նուիրատուներուն մասնաւոր շնորհակալութիւն յայտնելէ զատ, ոսկի մը ալ իր քսակին աւելցուց և խոստացաւ պատշաճ կերպով յանձնել զայն նաւաբեկուածին։

Խեղճ Էլմոնեան սակայն անտեղեակ՝ իր չուրջ անցած դարձածներէն, կէս քուն կէս հիւանդ՝ կը խոկար անկողնին մէջ, բժիշկը մէկ երկու ժամը անգամ մը կ'այցելէր և բազկերակն ու ընդհանուր վիճակը զննելով ուրախութեամբ կը նշմարէր բարեփոխութիւնը որ հետզհետէ կը կաղդուրէր երիտասարդը։

Տասը ժամ տեւեց աս քունը, ուրկէ երբ արթնցաւ Էլմոնեան, ինքզինքը ապառաժին վրայ կարծելով ուշադրութեամբ աչքն ձախ դարձաւ, որպէս զի ծովուն մէջ չգլորուի։ Մէկ քանի վայրկեան ետքսակայն ասաիճանաբար սթափելով, յիշեց շոգենաւին կողմէ իրեն ընծայուած ասպնջականութիւնը ու հրճուագին սրտով հասկցաւ որ ամէն վտանգ անցուցած էր այլ եւս ու հանգիստ անկողնի մը մէջ էր որ կը քնանար։ Անկողինէն դուրս ելլել ու բարերարին շնորհակալութեան երթալ փորձեց, բայց երբ գլուխը բարձէն վեր առաւ, տեսաւ որ աչքերը կը մթագնէին ու ննջասենեակը կը դառնար խլոլ շրջանով մը։

Կէս ժամ ետք կրկին այցելեց բժիշկը ու երիտասարդին սթափիլը տեսնելով, անմիջապէս սենդարար արգանակ մը խմցուց անոր։ Այս տաք ապուրը սրեց ախորժակը և ժամ մը ետք ուրիշ դիւրամարս կերակուր մըն ալ առնելով, քսանչորս ժամ ետք վերջնականապէս գտաւ իր առողջութիւնը, ու ամէնէն առաջ ասանկ մեծ վտանգէ մը ազատած ըլլալուն գոհունակութիւնովն արբշիռ՝ ծնրադրեց անկողնին մէջ ու սրտաբուխ կերպով աղօթեց։ Ետքը սկսաւ խորհիլ ապագայ կացութեանը վրայ։ Ինչ էր, ինչ պիտի ըլլար և ինչպէս պիտի ապրէր ասկէ ետք, քանի որ ունեցած գոյքերը բոլորովին կորսնցուցած էր։ Նոյն վայրկեանին յիշեց երկու բարեսիրտ ուղեկիցները՝ Պոլսեցի վաճառականն ու Հրաչեայ Դանաբաշը, որոնց հետ թէեւ կարճ ժամանակի մէջ, սակայն անմոռանալի բարեկամութիւն մը մշակած էր։ Ողբաց անոնց կորուստին վրայ, որոնց վերջին խօսքերը դեռ կ'արձագանգէին ականջին մէջ։ Հրաչեան մանաւանդ կ'ողբար ո՛չ միայն իրրեւ բարեկամ մը, այլ իրրեւ բարերար մը որ այնչափ համակրանք ցոյց տուած էր իրեն։ առանց զինք ճանչնալու՝ հետաքրքրուած էր իր նիւթական վիճակով ու առաջարկած էր իրեն պաշտօն մը, որ ուղղակի սրտին կը խօսէր։ Այս պարագան երախտագիտական անքակտելի կապով մը միացուցած էր զինքը տարաբախտ Դանաբաշի, որուն անհետացումովը ոչ միայն մտերիմ բարեկամ մը, այլ և կը կորսնցնէր նախանձելի գործ մը, քանի որ հիմա ոչ ոք կար որ Նիւ Եորքի Սաղաթիել և ընկերաց ներկայացնէր զինքը։

(Շարունակելի)

ասով դուռ լուծուած չէ։ Արդի մարդը լաւագոյն դիմի դրական ծանօթութիւններու տիրոջ ունի։ Դպրոցը իրեն յանձնուած պարտականութեան ժամանակը գիտղեցկագիտական անուշբերանութիւններով և բառախաղերով պէտք չէ վատնէ, առասպելի երիներանգ պատմութիւններով պէտք չէ վատնէ հմայիարիկ ծանօթութեանց ապահով պարը, մենք դասական միակերպ մարդոց պէտք չունինք, այլ ուշադիր, գիտող մարդոց, և դպրոցական քննութիւնները ճշմարիտ քննադատ ոգիով վարող մարդոց պէտք ունինք։

Որովհետեւ, կը վերջացնէ Մաքս Նորտաու, մեր հիմկուան քննական առարկաները, որոնցմով ապագայ կրթական սերունդը կը պատրաստենք, բնաւ չեն տարբերիր Միջին Դարու Աքօլաստիկեան կամ չինական Մանտարինեան քննական առարկաներէն։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

Քաղուած Մաքս Նորտաուի Բարիզեան բդրակցութենէն

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՆԱԻԱՅԻՆ ՆՈՐ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏ

ՎԼԱՏԻՎՈՍԹՈՔԻ ՆԱԻԱԽՈՒՄԸ

ԲՈՒԹԻՆՔ ԸՆԿՂՄԱԾ

ԱՂԵԽԱՐԾ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ

ԵՐԿՈՒ ԾՈՎԱԿԱԼՆԵՐՈՒՆ ՄԱՀԸ

(Վերջին թղթաբերով առնուած Եւրոպական թերթերեն։ Դեկտեմբը պատմուած իրենց կանոնաւորութեամբ եւ ճարուճակաբար։)

Ճաբոնցիք սուր հետաքրքրութեամբ կը դիտեն թէ Գերմանիա ինչ ընթացք պիտի բռնէ իր նաւահանգիստը ապաստանող ռուսական նաւերուն համար։ Շաբաթներ առաջ գրուեցաւ Թոքիոյի Մամուլին մէջ թէ գաղտնի համաձայնութիւն մը կնքուած է Գերմանիոյ և Ռուսիոյ միջեւ, ի մասին ռուս մարտանաւ՝ երբ անոնք Քիաչէուփախչի Այս լուրը իսկոյն այն ատենները հերքուեցաւ Գերլինէն, և անկէց վերջն էր որ գերման կայսրը ճաբոնի զօրավար Եամակուչիի մահուան վրայ ցաւակցական հեռագիր զրկաւ Միքատոյին, որ պատշաճ բաներով չնորհակալութիւն յայտնեց։

*** Միքատոն փափաքելով ազատել Բորթ Արթուրի ոչ-պատերազմիկներուն կեանքը, հրամայեց Օեամայի որպէս զի Տալնիի մէջ ապահով վայր մը փոխադրուին կիները, տղաքները, քահանաները, օտար դիւանագէտները, զինուորական կցորդները, վերջապէս գաղթականներուն ապահովութեան համար ձեռք առնել բոլոր այն միջոցները՝ որոնք չեն կրնար վնաս հասցնել ճաբոնցիներուն ռազմագիտական շահերուն։ Մարէշալ Օեամա միջոցներ ձեռք առաւ այս հրամանը գործադրելու, որ ընդհանուր գոհունակութիւն պատճառեց։ Ճաբոնցի թերթերը կը յայտարարեն որ եթէ Բորթ Արթուրի ռուս հրամատարը չօգտուի այս վեհոգի առաջարկութենէն, ինք պատասխանատու պիտի համարուի ոչ-պատերազմիկներու գլխուն գալիք ամէն վտանգներուն, որովհետեւ բնական է թէ Բորթ Արթուրի ամրոցներուն գիծը նեղած ըլլալով արիւնահեղութենէն կրնան ազատիլ նաեւ ոչ-պատերազմիկները։

*** Ցուշիմա կղզին հաղորդուած անթել հեռագիր մը ծանոյց թէ Վլատիվոսթոքի նաւախումբը Օգս. 13ին կռուի բռնուեցաւ ճաբոնական նաւախումբի մը հետ։ Ցուշիմայի հիւսիսային կողմը սաստիկ կռիւ մը վերջ, ծովակալ Քամիմուրայի նաւախումբը ընկըզմեց Բաւրիքը և միւս երկու ռուսական յածանաւերը հիւսիս փախցուց։ Անոնք ալ ծանրապէս վնասուած են։ Ճաբոնցիք թնթեւ վնաս մը միայն կրած են։ Այսօր այլ եւս կարելի է իրարու հետ կապել, բաւական ստուգութեամբ, այն եղերական դէպքերը՝ որոնք Օգս. 10էն ի վեր պարզուեցան Դեղին ծովուն ջուրերուն մէջ։ Տոմին մէկ նոր դէպքը, որուն թաղը եղաւ Քօրէայի նեղուցը, և որուն մէջ Ռուսք անգամ մը եւս դժբախտութեան պատահեցան, որոշակի կը հաստատէ թէ ինչ յատկանշեալ կը հետեւէր Բորթ Արթուրի նաւախումբը երբ փորձեց կորել ճաբոնական աշարման գօտին։ Իր նպատակն երթալ նոր ապաստանարան մը փնտռել Վլատիվոսթոքի մէջ, որովհետեւ Բորթ Արթուրի նաւահանգիստը անուանապէս դարձած էր ճաբոնական մարակոցներուն կրակին տակ։ Ռուս հրամատարներուն կողմէ ծրագրուած յատակաձեւը հաւանաբար հետեւեալն էր։— Մինչդեռ Վիթէֆթ Թոկոյի դէմ կը քաշէր, Սքրիպլով իր կողմէն կը մեկնէր Վլատիվոսթոքէն, անձամբ հրամայելով Ռուրիք, Ռօսիա և Կրոմօպոյ երեք յածանաւերուն, որոնք ճաբոնական ծովեզերքներուն երկայնքը վերջին յաղող արշաւանքներուն հերոսները եղած էին։ Երկու նաւախումբերը իրարու պիտի միանային Քօրէայի նեղուցին մէջ և յետոյ դէպի հիւսիս պիտի ելնէին։ Տեսանք արդէն թէ այս ծրագրին առաջին մասը ինչպէս ջուրը ինկաւ, և Բորթ Արթուրի նաւատորմը ինչպէս ցիրուցան եղաւ իր դուրս ելնելէն քանի մը ժամ վերջը։ Հետեւաբար Սքրիպլով մինակ մնաց ժամադրավայրին մէջ, և ահա Քամիմուրայի նաւերէն չրջապատուելով պարտաւորուեցաւ ճակատամարտ մղել Ցուշիմայի բացերը, բայց ճակատամարտը անհաւասար էր, և Ռուսք ծանր ձախողուած մը կրեցին, աղէտք մը մանաւանդ, քանի որ Բուրիք ծովուն տակը զրկուեցաւ։ Ուստի այս փորձին ձախողութիւնն ալ կատարեալ եղաւ, և Ռուս նաւատորմին ցիր ու ցան բեկորներն են որ այս պահուս կ'ակօսեն չինական ջուրերը։ Ինչ պիտի ըլլայ Նովիքի ճակատագիրը, որ անկեալ օր Քիաչէուէն նորէն դուրս ելաւ։ Կ'երեւի թէ նոր տուումներ տեղի պիտի ունենան, ճգնաժամի մանաւանդ կոիւներ ծովուն վրայ, որոնք սակայն տարակոյս չկայ թէ ռուսական աղէտներ պիտի ըլլան։

*** Բորթ Արթուրի նաւախումբը, Ճաբոնցիներուն հետ կռուի բռնուած պահուն, կը բաղկանար 6 մարտանաւերէ, չորս յածանաւերէ և ութը թորփիլահալածներէ, որոնցմէ հինգ զրահաւոր և մէկ յածանաւ նաւահանգիստ դարձան սաստիկ վնասուած, Սեզարեվիչ զրահաւորը և երեք թորփիլահալած Քիաչէու են, Ասքոլդը և թորփիլահալած մը Շանկայ են, և երկու թորփիլահալածներ ալ ընկղմեցան Շանթունկի հրուանդանին մօտ։ Բալլասայի և Նովիքի և միւս երկու թորփիլահալածներուն ճակատագիրը անծանօթ է։ Նովիքի անցեալ Եշ. իրիկուն Քիաչէուէ մտաւ և մեկնեցաւ Ուրբաթ առաւոտեան։ Ուրբաթ առաւոտեան կռիւ մը չեղաւ։ Ուրեմն ինչ ալ եղաւ Նովիքի՝ անկասկած է որ Ռուսք ծանր ձախողութիւն մը կրեցին։ Ինչպէս Ցուշիմայի կռիւն, Ռուսք ամենայն ինչ կորսնցու

Եօզէֆ կայսրն ու էտուարտ թագաւոր քննած են թէ կարելի՞ է միջնորդութիւն մը ի գործ դնել ռուսեւճարոն պատերազմին մէջ։

ԲԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ. — Բուրիէի բարձրաստիճան սպաները անյայտացած են, և կորած կը նկատուին։

—Մանչուրիոյ մէջ յոյժ անձրեւներ կը տեղան և ակնկալուած գործողութիւնները կը յապաղեն։ Լիաօեանկի և Մուքջէնի միջեւ բանակած ռուսական ոյժերը 60,000 հոգի են։ Ճակատամարտ մը մօտալուտ է։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՒՆ ՄԻՋ

Իտալական նորընտիր դեսպան մարքիզ Էմբէրիալի երէկ ընկերակցութեամբ Մ. Դանֆիաի Պատրիարքարան գալով, փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Ս. Պատրիարք Հօր՝ որ կիրակի օր այցելելով Վսեմ. դեսպանին չնորհաւորած էր Ն. Վսեմութեան պաշտօնը։

Յետոյ Էմբէրիալի մարքիզը և Մ. Դանֆիա ընկերակցութեամբ քահանաներու առաջնորդուեցան Մայր եկեղեցի, ուր աչքէ անցուցին անոր ամէն մասերը, մանաւանդ Վսեմ. դեսպանը իր հիացումը յայտնեց Պատրիարքական աթոռին համար և տեղեկութիւններ հարցուց եկեղեցւոյ մէջ գտնուած պատրիարքական գեղակերտ գերեզմանին մասին։ Այցելուները յետոյ մեկնեցան իրենց չնորհակալութիւնները յայտնելով։

ՋՈՒՆԴԵԱՆ ԿՏԱԿԸ

Երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ տեղի ունեցան Զունդեան կտակի վերջին քննութիւնները։ Քննիչ յանձնախումբէն ներկայ էին Հրանդ Ասատուր, Յովհ. Մուրատեան և Իգնատիոս Մուրատեան էֆէնտիները։ Քննութեան ներկայացած էին, վեց պարոններ, որոնք իմաստասիրութեան և պատմութեան վրայ գրաւոր քննութիւն մը տուին։ Հարցումներն էին, իմաստասիրական ճիշդէն—«Մարդուն բարոյական պարտականութիւնը» որուն պատասխանները Դաղղիերէն լեզուով ներկայացուցին քննողները։ Իսկ պատմութենէն հարցուցին Renaissance-ի դարը (15—16դդ դար) գրականութեան, ճարտարապետի և գիտութեան տեսակետով. 16դդ դարու գիւտերը և Հայ մատենագրութիւնը։ Ասոնց պատասխանները հայերէն տրուեցան, ինչ որ միեւնոյն ժամանակ ցոյց պիտի տար իրենց կարողութիւնը Հայ լեզուին մէջ։ Քննութեանց այցելեց նաև Վսեմ. Գաբրիէլ էֆէնտի Նորատունկեան և խրախուսեց մասնակցողները։ Վերջնական արդիւնքը շաբաթ օր յայտնի պիտի ըլլայ երբ քննիչ յանձնաժողովը որոշէ Եւրոպա զրկուելիք ուսանողը։

Ս. Պատրիարքը խստիւ պատուիրեց որ կատարեալ անկողմնակալութեամբ տեղի ունենան քննութիւնները և զբրկանք չըլլայ և ոչ մէկուն։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ Պատրիարքարանը ընկերակցութեամբ Ֆէսճեան էֆ.ի երէկ աւստրիական դեսպանատունը երթալով Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ չնորհաւորեց դեսպան Պ. Տը Բալիչէն։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ հայրը օրհնութեան կոնդակ մը զրկեց, Իզմիրցի Աւետիս էֆ. Աւետիքեանի, որ ասկէ առաջ իրեն սեփական անշարժ կալուածներէն տուն մը նուիրած էր տեղւոյն Ս. Լուսաւորիչ հիւանդանոցին։

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ վարժարանի խնամակալութիւնը երէկ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ նիստ գումարեց նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք հօր և ատենապետութեամբ Վսեմ. Դաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի։ Խնամակալութիւնը զբաղեցաւ վարժարանին վերաբերեալ ինչ ինչ խնդիրներու տնօրինութեամբ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Հոգաբարձութիւնը մտադիր է մէզերու տարրալուծման աշխատանոց մը հաստատել Հիւանդանոցի մէջ և այս առթիւ Եւրոպայէ նոր դեղեր, գործիքներ և գիրքեր պիտի բերուին։ Այս միջոցով հիւանդանոցը բացի ներքին օգուտէ, հասոյթ մըն ալ պիտի ունենայ։ Կը լսենք թէ Հոգաբարձութիւնը մտադիր է այդ ճիւղին պաշտօնեայ կարգել բժշկ. վարժարանի այս տարուան դեղագործի վկայաւորներէն Յակոբ էֆ. Նազոյեանը որ արդէն դեղագործի օգնականի պաշտօնը կը վարէր գոհացուցիչ կերպով։

—Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը յատուկ դրով մը Սպարթալեան կտակէն հիւանդանոցին յատկացած բաժինը, որ մէկ քանի տարիներէ ի վեր անվճար կը մնար, պահանջեց Իզմիրի առաջնորդարանէն։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ պաշտօնական նամակով մը խնդրուած է Իզմիրի Ազգ. վարչութենէն՝ զրկել Մուխթարի տուրքը և կոնդակի իրաւունքը։

ՈՒՐՖԱՅԻ նորընտիր Քաղաքական և Կրօնական ժողովներու հաստատութեան պատրիարքական կոնդակը երէկ Պատրիարքարանէ Ուրֆա զրկուեցաւ։

ԲԱՂԷՇԻ առաջնորդ Տ. Եղնիկ Վ. գրով մը չնորհակալութիւն յայտնած է Պատրիարքարան որ վերջերս տեղւոյն աղքատներուն ի նպաստ 50 ոսկի զրկած էր։

ՎԱՆԱՑ առաջ. տեղապահ Տ. Մահակ եպս. գրով մը խնդրած է Պատրիարքարանէ որ երեք ամսուան համար հրաման տրուի իրեն Պոլիս գալու, անձնական մէկ գործին կարգադրութեանը համար։

ԽՆՈՒՍԻ գայմագամ Վսեմ. Թահիր պէյ, տեղւոյն առաջ. փոխանորդ Տ. Մեհրուժան Վրդ.ի հրաւիրանօք այցելած է Գարաչօպան գիւղի Ղեւոնդեան վարժարանը։ Գայմագամ պէյը չատ գոհ մնացած է թէ ընդունելութենէն և թէ թուրքերէնի մէջ տղայոց ունեցած յառաջդիմութենէն։ Տ. Մեհրուժան Վ. խնդրած է նաև Պատրիարքարանէ որ ուրիշ տեղ մը փոխադրուելու հրաման տրուի իրեն, քանի որ տեղւոյն օդը անհպատ է իր առողջութեանը համար։

ԵՐԶՆԿԱՅԻ առաջ. փոխ. Տ. Արտաւազդ Վ. թեմական այցելութեան ելած է, վիճակին ժողովուրդը հոգեւորապէս մխիթարելու համար։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ի Մանչէսթր հանգուցեալ Մարտիրոս էֆ. Թոգաթեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 120 զրշ. նուիրած է Հիւանդանոցիս Ազն. Միքէ էֆ. Ալեանաքեան ի Մանչէսթր։

(ԿՆԻՔ)

ԱԶԳ

Գեր. Տ. Գրիգորիս Ս. Արքեպ. Յովհաննէսեան յաջորդիկայ կիւրակէ, Օգոստոս 8 գիւղիս Ս. Թագաւոր Եկեղեցւոյն մէջ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ի հանգիստ հոգւոյ վաղամեռիկ տիկին Անժէլ Զաքմաքճեանի, և այս առթիւ Գարեգին էֆ. Զաքմաքճեանի կողմէ նուիրուած Աստուածաշնչայ վերափոխման մեծադիր և գեղանկար պատկերին ալ օծումը պիտի կատարէ։

Խնդրեմք Տ. Խմբագիր որ հաճիք ներկայս հրատարակել Ձեր պատուական թերթին մէջ ի գիտութիւն

Մնամք խորին յարգանօք
Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
ՌՈՒԲԷՆ Ս. ՔԷՄՇԱՃԵԱՆ ՏՕՔ. Յ. ՍԱՀԱՔՃԵԱՆ

Այրի Տիկին Պ. Ճէվահիրճեան, Տէր և Տիկին Թորոս էֆ. Ճէվահիրճեան և որդիք, Տէր և Տիկին Անդրանիկ էֆ. Ճէվահիրճեան և որդիք ի Սեբաստիա, Յարութիւն էֆ. Կիրակոսեան ինչպէս նաև բոլոր ազգականք ցաւ ի սիրտ կը յայտնեն դառնաղէտ մահը

ՏՔԹ. ՄԻՀՐԱՆ ԷՖ. ՃԷՎԱՀԻՐՃԵԱՆԻ

(Կայս. Բժշկական վարժարանի այս տարուան օրօրանաւարտներէն եւ Հանգուցեալ ուսուցիչ Մանուկ էֆ. Ճէվահիրճեանի որդի)

որ յետ կարճատեւ հիւանդութեան կընքեց իր մահկանացուն 26 տարեկան ծաղիկ հասակին մէջ, խոր և անմխիթար սուգի մէջ թողլով իր մայրը և բոլոր ազգականները ու բարեկամները։ Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի այսօր ժամ 4ին, Պալաթի Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցիին մէջ, ուր արդէն փոխադրուած է հանգուցեալին մարմինը, և անտի պիտի ամփոփուի իրենց նախնեաց դամբարանը, Էյտրնէ Գարու։

Պալաթ, 6 Օգոստ.

Տան. Մահադդ չընդունողներէ կը խնդրուի իբր այն նկատել զայս։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

18 Օգոստ. 1904

Ֆրանս. 3% Français)	98	10
Ռէժի (Tab. Turcs)	383	—
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	87	12
Երկաթուղի (Lots Turcs)	122	—
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	568	—
Թրանսվալ (Transvaal)	99	—

«Ատամնաբոյժ Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ»
Կարդալ Դ. երես

"ՄԱՆԶՈՒՄԷ„Ի ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԲԱԺԻՆԸ

ՆԵԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ՏԻԶԱՐ ԱՐՍԷՆ Ա. ՊԵՏԻԿԵԱՆ
ՕՐ. ՎԱՐԴԵՆԻ Դ. ԱՒԱԳԵԱՆ
ԽՕՍԵՑԵԱԼՔ

ԶԱՔՍՆԹՔ

Երկուշաբթի օր Էյուպի Ս. Աստուածածին եկեղեցիին մէջ վայելուչ շքով կատարուեցաւ աւագերէց Տ. Յարութիւն քհ. Դերձակեանի որդւոյն՝ Երուանդ էֆ. Դերձակեանի պսակադրութիւնը Օր. Վասիլուհի Զէրէզեանի հետ, կնքահայրութեամբ Անտոն էֆ. Զէրէզեանի։ Զեռնտուութիւնը կատարեց Տ. Մեսրոպ քհ. Փափազեան։ Ներկայ էին քահանաներ և դպիրներ, և հարսին ու փեսին ազգականներն ու բարեկամները։

***

Օգոստոս 2, Երկուշաբթի, Նաւլը Գարուի Ս. Յովհաննէս եկեղեցիին մէջ տեղի ունեցաւ Լեւոն էֆ. Ալեանաքեանի՝ այրի տիկին Հայկուհի Խնամեանի հետ ամուսնութիւնը, կնքահայրութեամբ Պողոս էֆ. Պետրոսոֆի և տաներէցութեամբ Մայր Եկեղեցւոյ լուսարարապետ Տ. Խաչատուր Հօր։

ԿՆՈՔՆՔ

ԷԼԳԻՍ.—Դուստր Պետրոս Գ. Մինասեանի. կնքահայրութեամբ Լեւոն էֆ. Ալեանաքեանի, նոյն եկեղեցիին մէջ և նոյն քահանային տաներէցութեամբը։

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Գրեթէ վէ էհլիլէթինէ մէպնի Մէճլիսը Մալիյէ ազասընան ատուգ. Ալի Շէֆիզ պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ թէրֆիկ ըլութպէի Պալա.

Ուէմուրը մէմուրիյէթինի հիւսը իյֆա իթմէքտէ օլմասընա մէպնի Մէքթէպը Սուլթանի տէրս նազըրը իզզ. Ճէմիլ պէյէ թէրֆիէն միւէթմայիզ ըլութպէսի թէվֆիհ պուրուլմուշ տրը։

ՆԵՐՔԻՆ

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ-ՄԱԱՆ ԴԻԾԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

ՊԱՏՈՒՀԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻՏԻԼԼԻ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԱՐՏՕՆԱՏԷՐԻՆ Ա. ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Երէկ մանրամասնօրէն գրած էինք հանդիսաւոր մեկնումը Իզմիր յաջանալին որ իր մէջ ունէր Դամասկոս-Մաան գիծին բացումը կատարելիք կայս. Պատուիրակութիւնը, լրագրական ներկայացուցիչներ և պետական բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ։

Թերթիս Արտօնատէրը, որ կ'ուղեկցի կայս. Բարձր. Պատուիրակութեան, հետեւեալ հեռագիրը ղրկած է Միտիլլիէն ուր հանդիպեցաւ առաջին անդամ Իզմիր յաջանալը։ Հեռագիրը տպարան հասաւ գիշերուան ժամը 5ին։

ՄԻՏԻԼԼԻ, 5 Օգոստոս, Եօ.

Կայսերական «Իզմիր» յաջանալը ուր կը գտնուիմք Կայս. Բարձր Պատուիրակութեան հետ, ժամը իրիկուան 10½ին ժամանեց Միտիլլի։ Մուտքը շատ փայլուն էր եւ խաղաղին հետ ողջոյնները հանդիսաւոր։ Միտիլլիի կառավարիչ Ալի Կայիպ փաշա պետական բարձրաստիճան պաշտօնատարներով շրջեցաւ եկաւ եւ ողջունեց Կայս. Պատուիրակութիւնը։ Արտակարգ պատուասիրութիւններ եղան։ Ժամուան մը կայէն եսէ, «Իզմիր» յաջանալը նոյն հանդիսաւորութեամբ մեկնեցաւ Իզմիր։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ. — Վեհ. Սուլթանը չնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Աւստրիոյ-Հունգարիոյ Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր, որուն ծննդեան տարեդարձն էր երէկ։

*** Այս առթիւ, երէկ առտու, Բերայի Սանդա Մարիա եկեղեցիին մէջ գոհաբանական արարողութիւն մը կատարուեցաւ, որուն ներկայ էին դեսպան Պառոն տը Բալիչէ, իր պաշտօնատարներով և գաղութին երեւելիներով։ Արարողութիւններէն ետք, որոնք առաջին անգամ ըլլալով Պոլսոյ լատին եկեղեցիներուն համար քառաձայն կատարուեցան, դեսպանատան մեծ սրահը եկաւ դեսպանը, ուր ընդունեց Հայոց, Յունաց և Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքներուն ներկայացուցիչները, և հաստատակամութիւնը։ Դառնալու ատեն անդամ Մ. Տօքթոր, բանախօսութիւն մը կարդաց մաղթանքներով։ Պ. Տը Բալիչէ պատասխանեց և չնորհակալ եղաւ Պոլսոյ Աւստրիացիներուն զգացումներուն համար։ Յետոյ ներկաները առաջնորդուեցան շքասեղան, ուր բաժակաճառեր արտասանուեցան։

*** Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Նախարարին կողմէ դեսպանը չնորհաւորեցին թարգման Սաատէթտին և Խայրէտտին պէյերը։

*** Դեսպանը պաշտօնէութեան հետ կէս օրէն ետք գնաց Եէնիքէօյի իր դեսպանատունը, ուր ընդունեց նաեւ Վեհ. Սուլթանին պատուիրակներուն չնորհաւորութիւնները։

*** Տարեդարձին առթիւ, երէկ, Պոլսոյ բոլոր աւստրիական հաստատութիւնները, նաւերը, օսմ. և օտար պահականաւերը դրօշազարդուած էին։ Կէս օրին օսմ. պահականաւը թնդանօթաձգութիւն կատարեց։

*** Երէկ գիշեր, Եէնիքէօյի աւստրիական դեսպանատան մէջ շքեղ հացկերոյթ մը տրուեցաւ, որուն ներկայ էին դեսպանը, պաշտօնէութիւնը, գաղութին երեւելիները և բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ։ Դեսպանատան առջեւ Լոյտի «Կօրիթիա» շոգենաւը և «Թաւրուզ» պահականաւը լուսազարդուած էին և հրճուանութիւններ կատարեցին։

ԵՐԷՑԼԻԻ ԱՇԽԱՀԱՆՔԵՐԸ. — Ֆրանսական դեսպանատան գործակատար Մ. Պապոթ, քարտուղար Մ. Մէյնէս, զինուորական կցորդ Մ. Վիէն և Հանր. Պարքի Վարչութեան անդրէն կոմս տ'Առնոս առջի օր Վօքուր. պահականաւով Զոնկուլտաք մեկնեցան այցելելու համար Երէյլիի ածխանաքները։

ՍԱՄՍՈՅԻՆԵՐՈՒՆ ՆՈՒԷՐԸ.—Սամսոյի իշխանութիւնը՝ ինչպէս ամէն տարի, այս տարի ալ տեղւոյն խողովրդերքին նախախայրիքը Պոլիս զրկեց Վեհ. Սուլթանին մատուցելու համար։ Սամսոյի ոստիկանապետ Մ. Եբրահիմ Բաթթալա Մէսամբրիի շոգենաւով Պոլիս բերաւ երէկ նոյն նուէրները։

ՏԱՍԱՆՈՐԴՆԵՐԸ. — Ելմտական նախարարութիւնը հրահանգ տուաւ Անատոլուի նահանգները, տասանորդները գանձել հաստատուած կանոնին համաձայն, նկատի ունենալով Պատուեան չահերուն պահպանութիւնը։

ԿԱՀՈՒԱԾՆԵՐԸ. — Պահականեալ պաշտօնարանները հրաման ստացան հեռագրով կալուածական առուծախ չկատարել։

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ ԴՐԱՄԸ. — Գերման հնագէտ Լօման, հիւսիսային Սուրիոյ մէջ վերջերս գտաւ զուտ արծաթէ դրամ մը, լաւ կերպով պահուած։ Արամէական արձանագրութիւն մը կը կրէր Շամոլի թագաւոր Բանամու-Պար-Բէրուպի անունով, որ կը թագաւորէր Քրիստոսէ 800 տարի առաջ։ Մինչեւ հիմա կը կարծուէր թէ Լիւթացիք էին դրամին հնարիչները, բայց այս նոր գիւտը կը ցուցնէ թէ Սեմական Արամէացիք, որ Լիւթացիներէն երկու դար առաջ կ'ապրէին, դրամի ամէնէն հին հնարիչներն են։ Այս գիւտէն զատ Լօման՝ Մարաշի մէջ գտաւ քանի մը հատ նոր Հեթթական քանդակներ։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ. — Բուլգարիի նահանգներու ընդհ. քննիչ Հիլմի փաշա Մանասթրի մէջ տեսակցելով Թանի Թղթակցին հետ, յայտարարեց թէ, մինչեւ մէկ ամիս կը կազմուին Որսորդ Զօրաց չորս վաշտերը որոնք պիտի յատկացուին աւազակներու հալածման։ Այս վաշտերուն պիտի յատկացուին կանոնաւոր բանակին ամէնէն ընտիր զօրքերը։ Թէեւ աւազակները ջնջուած չեն և տեղ տեղ կ'երեւին, սակայն ամէն կողմ խիստ հալածանքներ ի գործ կը դրուին և մօտ օրէն ամէն կողմ պիտի մաքրուի ատոնցմէ։

—Սէլանիկի թերթերը հետեւեալը կը գրեն.—Զորեքշաբթի օր Բէրլէբէի Սէլճէի Քարիպ գիւղին մօտ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ զօրքերու և 10-20 հոգինոց աւազակախումբի մը միջեւ։ Աւազակապետ Տասքալ Քարանճոլ և զինուորական համազգեստով ուրիշ աւազակ մը սպաննուեցան և միւսները յաջողեցան փախչիլ, զէնքեր ձգելով հոն։ Դարձեալ նոյն օրը իմացուելով որ Վիտինայի Թէնօ ագարակին մէջ 15 աւազակ Պուլկարներ պահուած են, գիւղերանց պաշարուեցաւ ագարակը։ Անձնատուութեան առաջարկը մերժելէ ետք աւազակները, որոնց մէջ պուլկար կին մըն ալ կար, կրակի սկսան, որով ընդհարում մը կատարուեցաւ։ Աւազակներէն երկուքը սպաննուեցան և մնացեալները փախան, ոմանք վիրաւոր։

Մանասթրի մօտ 7 ժամ տեւող ընդհարումէ մը ետք, 5 աւազակներ սպաննուեցան, իսկ մնացեալ 12 աւազակները փախան իրենց զէնքերը թողլով։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ. — Մովային նախարարութիւնը կը բանակցի եւրոպական գործարաններու հետ, ծփուն մեծ նաւատորմի մը չինութեան համար, ուր կարենան մաքրուիլ մեծ մարտանաւերը։

—Զօհաթ մարտանաւին նորոգութիւնները սկսան։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ԱՆԳԼ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ անցած շաբաթ օր Եաֆա այցելեց։ Մովակալ Սըր Էտուարտ Տամվիլ, իր սպայակոյտը և 200ի չափ նաւաստիներ ցամաք ելլելով Երուսաղէմ գացին մասնաւոր կառախումբերով ուր ընդունուեցան անգլ. հիւպատոսէն և օսմ. իշխանութեանց կողմէ։ Մովակալը հիւպատոսին հետ այցելեց Բեթլէհէմ, Ս. Յարութեան Տաճարը և ուրիշ վայրեր. նաեւ կառավարիչին, որ փոխադարձ այցելեց։ Հիւպատոսը Դշ. օր Թէյի սեղան մը տուաւ անգլիացի ծոկալին որ չորեքշաբթի օր դարձաւ Եաֆա։

ՀՈՌԵՀԱՆԴԻՍՏ. — Խրիմի պատերազմին մէջ մեռնող իտալացի զինուորներուն համար հոգեհանգիստ կատարուեցաւ Ցէրիգիւղի Լատին գերեզմանատան մասրան մէջ։ Ներկայ էին իտալական դեսպան Իմբէրիալի մարքիզը, բոլոր պաշտօնէութիւնը, պահականաւերուն հրամատարները և երեւելիներ։ Արարողութենէն ետք ներկաները գացին իտալական զինուորներուն յուշարձանին առջեւ և հոգեհանգիստ կարդացուեցաւ։ Նաւաստիներու խումբ մը զինուորական պատիւներ ընծայեց։

—Նոյն պատերազմին մէջ մեռնող Ֆրանսացի զօրքերուն համար ալ նմանորինակ արարողութիւն մը կատարուեցաւ առջի օր, դարձեալ նոյն գերեզմանատան մէջ։ Իւնիոն Ֆրանսէզի մասնախումբը ծաղկեպսակներ դրած էր յուշարձանին վրայ։

ԴՐՈՇՄԱՏՈՒՐԻՒ ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ կը արամադրէ որ ծանուցումի մը մէջ երբ փոփոխութիւն ըլլայ անջատ կերպով տուրք առնուի։ Բայց նկատելով որ չոգենաւերու և երկաթուղիներու ծանուցումները նոյն ձեւին մէջ են միշտ և փոքր փոփոխութիւններու ենթակայ միայն, որոշուեցաւ տարին ամբողջ հրատարակուած այդ ծանուցումները մէկ նկատել և ըստ այնմ գանձել տուրքը։

— Իմամներու և մուխթարներու աւուած մարդահամարի, անցագրի և այլ իլմիխապէրները 2 զրշ.ի դրոշմատուրքի ենթակայ են։ Ծանուցուեցաւ թէ ով որ 2 զրշնոց դրոշմ չփակցնէր և զայն թէ՛ կնիքով և թէ՛ թուականով չի ջնջեր 4 ոսկի տուգանք պիտի տայ։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Հրաման տրուեցաւ առանց օրինական աւուգանքի կատարել մարդահամարի գործողութիւնները այն փոքրիկներուն, որոնք ծնած են Պուլկարիա կամ Արեւելեան Ռումէլի, երբ իրենց պուլկար ծնողքները հոն կը գանուէին,

—Ցունաստանի մէջ կազմուած նպաստահաւաք յանձնաժողովը որոշեց վերջին դէպքերուն ատեն Բիրլովայի մէջ այրած յոյներու 104 տուները վերաշինել 100000 ֆր.ով։ Նոյնպէս 1000 ոսկի ահմանեց Կիւմիւլճինայի մէջ 12 տուներու վերաշինութեան։

ՀԱՑՏԱՐ-ՓԲՇԱՑԻ գիծին յատուկ Պաղտաս շոգենաւը երէկ Պոլիս ժամանեց և խարսխեց Հարեմ-Իսկէլէի առջեւ։ Ճերմակ ներկուած գեղակերտ շոգենաւ մըն է, 49 և 50 թիւերուն պէս, բայց աւելի մեծ։ Վերնայարկը ընդարձակ է բոլոր շոգենաւին տարածութեամբ։ Իսկ երկրորդ շոգենաւը Տիարպէքիր վաղը կը հասնի, երբ պիտի կատարուի նաև յանձնման գործողութիւնները մինչեւ Կղզիները երթեւեկի մը միջոցին։

ՄԵԾ-ՇՈՒԿԱՑԻ խանութներուն Թանզիմաթի տուրքը կանոնաւորաբար գանձելու համար Պետական Խորհուրդը խորհրդակցութիւններ կը կատարէ։

ԽԱՀՈՒԼ.— Պրազիլիայէ լուրերու նայելով, խոնաւութիւնը մեծապէս վնասած է խահուէի բերքին։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՆԱՆԿ.—Ծովային Առեւտր. Դատարանը սնանկ հռչակեց Պոլիս, Վէզիր Խան, վաճառական Նշան Ուզունեանը։ Դատարանին անդամ Մարգար էֆ. Ուզնեան ժիւտ քօմիսէր, իսկ Միսաք էֆ. Թորոսեան առժամեայ ատենիք կարգուեցան։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկուան բարձր գինը	120.75
» վար »	120.37
Բրէսի Ֆոնսիէ Էմիրսիէն Ա	281.—
» » » Բ	266.—
Բարտի	512.

ՇԵՐԱՄԻ ՀՈՒՆՏԻՆ ազգը
Կարդալ Զորրորդ երես

ծուեցաւ, երբ ինք Սկիւտար կը գրտնուէր։ Հետեւեալ օրը երբ դարձաւ, տեսաւ թէ 14 արծաթ դգալ, 12 հատ արծաթ զարդիով սուրճի գաւաթ, ժամացոյց մը չղթայով, ակնաղարդ ոսկի խաչ մը գողցուած են։ Ամէնքը կ'արժէն 3200 զրշ.ի չափ։

Կարդալ Դ. երես «Ինէօն»
Ապահովագրական Ընկերութեան ազդը

ԹԱՏՐՈՆ

ՄՆԱԿԵԱՆ ԽՈՒՄԲԻՆ շաբաթական խաղերը.—

Ուրբաթ գիշեր, Պէպէքի պարտէզը երեք քրքջալիր զաւեշաններ։

Շաբաթ գիշեր Սկիւտար Թէփէի Թատրոնը, Ժագ Վարլէյ, բարոյալից Թատերգութիւն 9 արար։

Կիրակի գիշեր Մէօհիւրտարի պարտէզը ի Նպաստ Տիկին Ազնիւի, Գեղեցիկ Ամէլիա ընտանեկան տուամ 5 արար և մէկ արար զաւեշտ։

Երկուշաբթի գիշեր Մաքրիգիւղի Թատրոնը, յուզիչ տրամ մը 5 արարուածով և մէկ զաւեշտ։

ԳԻԾԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն հեռագրական գործակալութեանց կողմէ մեզ հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները.—

ՍԹԷՕՍԷԼ ԱՆԶՆԱՏՈՒՐ ՉԸԼԼԱՐ

ԲԱՐԻԶ, 18 օգոստ.— Զօր. Սթէօսէլ, յանուն Բորթ Արթուրի պաշարեալ պահակազօրայ բացարձակապէս պատասխանեց թէ անձնատուր չըլլար, ինչպէս առաջարկած էին Ճարտնցիք արիւնահեղութեանց առաջքը առնելու համար։

—Բեթերսպուրկէ կը հեռագրեն թէ օգոստ. 16ի յարձակման ատեն, Բորթ Արթուրի շուրջ, ճարտնցիք 1000 հոգի կորսնցուցին։ Ճարտնական աղբիւրէ հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ, զօր. Սթէօսէլի անձնատուութեան մերժումէն ետք վայրագ յարձակում մը սկսան Ճարտնցիք։

ՎԻՆՆԱ. — Խիստ վերապահութեամբ կը ծանուցուի թէ Բորթ Արթուր անձնատուր եղած է։

ԲԱՐԻԶ.— Կը հերքուի այն լուրը թէ Ռուսիա ընկղմած է նաւամարտ մը ետք։ Վլատիվոսթոքէ կը հեռագրեն թէ այս մարտանաւը Կրօմպոյի հետ նաւահանգիստ դարձած է։ Բուրիէի հրամատարն ալ կորսուեցաւ այդ մարտանաւին հետ։

ԲԱՐԻԶ.— Ուրալ ռուսական օժանդակ յաջանաւը Բորթուկալի բացերը խուզարկից անգլիական Սֆօքիան շոգենաւը, որ առուն Այայչիօ հասաւ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհէլմ կայսր Բայսթակին մէջ պիտի պահանջէ որ Գերման նաւատորմը աւելցուի։

ԲԱՐԻԶ. — Ճարտնցիք գրաւեցին Ցինչանը, Լիաօ-Եանկի ձախ կողմը։ Թշնամի բանակները յառաջապահները իրարմէ 15 մղոն հեռու են։ Մանչուրիոյ մէջ անձրեւները դարձեալ սկսան։

—Ռուսական Պորնի թորիիլանաւին հրամատարը կը հեռագրէ թէ մարտանաւը Ուէյ-Հայ-Ուէյի մօտ ժայռի զարնուելով ընկղմեր և մէջլինները ամէնքն ալ ողջամբ նոյն քաղաքը հասեր են։ Անգլիական Հումպէր յաջանաւը Հոնկ-Քոնկ պիտի տանի արկածեալ նաւաստները։

ԲԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ. — Նկատելով որ ՃԷՆովայի Մէջազգային Դաշնադրութեան մէջ տրամադրութիւն չկայ թէ պատերազմի ատեն հիւանդանոց-նաւերը գիշերները ի՛նչ տեսակ նշան մը պէտք է կրեն, Ծովային նախարարութիւնը որոշեց թէ այդ նաւերը գիշերը իրենց մէկ կայմին վրայ ուղղահայեաց 3 լապտեր կախեն՝ երկուքը ճերմակ և մէջտեղինը կարմիր։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ Գրատան Նոր հրատարակութիւնք կարդալ Դ. երես

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

5/18 Օգոստոս 1904

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Ամէնէն բարձր գինը	93.10
» վար գինը	92.37

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկուան բարձր գինը	120.75
» վար »	120.37
Բրէսի Ֆոնսիէ Էմիրսիէն Ա	281.—
» » » Բ	266.—
Բարտի	512.

ՇԵՐԱՄԻ ՀՈՒՆՏԻՆ ազգը
Կարդալ Զորրորդ երես

ՄԱՆԶՈՒՄԸԻ ԹՎԵՐԹՕՆԸ՝ 181

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ

ՎԷՊ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ-ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Հեղինակ ԷՄԻԼ ՈՒՇԵՊՈՒՆ — Թարգմանիչ ԳԷՈՐԳ ՍԻՄՔԷՇԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՊԻՏԻ ԿԵՆՔԸ

— Ուզեցի քու հանգստութեանդ համար ամէն բան կանխաւ հոգալ։ Այս ծրարին մէջ ճերմակեղէններ և զանազան առձեռն պէտքեր կան, որոնք կրնան օգտակար ըլլալ քեզ։ Երկու օրէ ի վեր հեռացած ես մեր տունէն։ Այս երկու օրուան մէջ անչուշտ առիթը ունեցար խորհելու բռնելիք ուղղութեանդ վրայ։ Հիմա կը մնայ անձան և անչշուկ հեռանալ Ֆրանսայէն և այնպիսի երկիր մը ապաստանիլ, ուր կարելի ըլլայ քեզ համար աշխատութեան և գործունեայ կեանքի նոր շրջան մը սկսիլ։

— Ըսել է որ մեր դատապարտութիւնը անդառնալի է, կակաղեց Լուի ցաւագին շեշտով մը։

— Անդառնալի է, կրկնեց Լուիզ անողոք հաստատամտութեամբ մը։ Մարդկային ամէն ճիգ և հնարք չը կրցան քեզ զգաստացնել, և դուն, հակառակ այնքան ազնիւ և բարեացակամ յորդորներու, մնացիր միշտ նոյն անուղղայ, ինքնահաւան, և անսանձելի էակը։ Ուստի պէտք է որ այսօրուընէ իսկ մեկնիս և ամէն բան վերջանայ։ Ես ա՛յն ատեն միայն հանգիստ պիտի ըլլամ, երբ այս երկրէն բոլորովին հեռանաս դուն։

Դառն ծիծաղ մը կծկեց երիտասարդին շրթունքը։ Իր բոլոր յոյսերուն այս վերջնական փլուզումը, անծանօթ կեանքի մը արհաւիրքովը խառնուած, կը սոսկացնէր զինքը և աստանդական ու անպատակ թափառումի մը մահաբեր դառնութիւնները իրենց բոլոր աղէտալի հետեւանքներովը կը պատկերանային նորէն իր աչքերուն առջեւ։

— Որ ճամբով պիտի մեկնիս, հարցուց կրկին Լուիզ անձկագին նայուածքով մը։

— Դեռ չեմ գիտեր, պատասխանեց Լուի խորունկ հառաչանք մը արձակելով։

— Ահա՛ քառասուն հազար ֆրանքի գումարը, զոր քեզ խոստացած էի, բաւ Լուիզ գրպանէն դրամատոմսերու խոշոր տրցակ մը հանելով։ Պէտք է որ այլ եւս որչեւս երթալիք տեղդ և բռնելիք ուղղութիւնդ։ Այս գումարը, ինչպէս ըսի, քսան տարուան խնայողութեանս արդիւնքն է։ Կը փափաքիմ որ այսուհետեւ կարենաս լաւ ապագայ մը պատրաստել քեզի, որովհետեւ քառասուն հազար ֆրանքը մեծ հարստութիւն մը կը նկատուի շատերու աչքին։ Գիտնալու ես դուն որ մարդ ո՛րչափ ալ համեստ դիրք մը ունեցած ըլլայ, դարձեալ կրնայ բարձրացնել իր անձը, եթէ ուզէ։ Խնդիրը ուզելուն վրայ է միայն։ Ա՛լ պիտի մեկնիմ, տղա։ Ցայտնի է որ իրարմէ պիտի զատուինք և թերեւս անգամ մըն ալ չպիտի տեսնենք զիրար։ Մա՛րդ եղիր և փրկէ ապագդ։ Եթէ օր մը կարենաս բոլորովին բարեփոխուիլ, և, կեանքի փորձառութեամբ զօրացած, ըլլալ աշխատասէր և գործօն մէկ անդամը մարդկային ընկերութեան, այն ատեն գրէ՛ ինծի։ Ես քու մա՛յրդ, քու ծնո՛ղդ եմ վերջապէս։ Այդպիսի բարեփոխութիւն մը ամենամեծ հաճոյք պիտի պատճառէ ինծի, և ես մոռնալով ամբողջ անցեալը պիտի ներեմ քեզի...։

Եղկելի կինը, այս բառերը արտասանելով հանդերձ, բազուկները տարածեց։ Վերջին անգամ գրկելու համար զաւակը։ Բայց Լուի տեղէն անգամ չի շարժեցաւ։

—Ա՛խ, հառաչեց դժբախտ մայրը ողբագին ձայնով մը։ գիտեմ որ սիրտ չե՛ս կրեր դուն կուրծքիդ տակ։ Բեզի համար նշանակութիւն չունին ո՛չ որդիական սէր և ո՛չ բնտանեկան գորով։ Դուն ծնած ես՝ քու անձիդ և քու հաճոյքներուդ համար միայն։ Ահա՛ ես կ՚երթամ...։ Մնաս բարո՛վ...։

Ու Լուիզ դէպի դուռը ուղղուեցաւ, դողդոջուն ու սրտաբեկ։ Դրան սեմին վրայ, իր արցունքոտ աչքերը նորէն յառեցան իր զաւկին երեսին, ու բոպէ մըն ալ կեցաւ աղաչաւոր դիրքի մը մէջ։ Լուի նորէն շարժում մը չըրաւ, և, յօնքերը պռնտած, մնաց լուռ ու անխօսուկ, նման արձանի մը, որ քեզ կը նայի անկարեկիր ու անդգած աչքերով։ Թշուառ կինը ի զուր սպասեց որ իր սրտին հատորը խօսի, պաղատանքի անոյշ բառ մը արտասանէ ու ինք քաղցր ցնորքով մը երազէ պահ մը թէ իրօք ինք ալ մայր եղած է։ Ի զուր սպասեց դէտն առջեւ, որպէս զի արցունքի շիթ մը թրջէ անոր թարթիչները և իր հոգին զովանայ։

Լուի պահեց միշտ իր անտարբեր երեւոյթը։

Լուիզ, բոլորովին ընկճած ու պարտուած, գլուխը կքեց ուսին վրայ, աղեխարշ հեծիւն մը ելաւ վերջքէն, և, յուսահատութեան բուռն թափովը խեղդեալ, սանդուղքներէն վար նետեց ինքզինքը, իբրեւ թէ ահեղ ուրուականէ մը հալածուած ըլլար։

Փողոցին մէջ, ուր բարակ հով մը կը շոյէր իր հրակէզ ճակատը, նորէն աչքին առջեւ ցցուեցաւ պահ մը առաջուան թախծագին պատկերը, և հեծկլտանք մը սեղմեց իր կոկորդը։

—Մա՛հ, գոչեց անհուն ցաւով մը, ես կը կարծէի թէ տառելութիւնն ու արհամարհանքը անզգայ դարձուցած են հոգիս։ Բայց կը տեսնեմ թէ դեռ կը սիրեմ եղեր զինքը, և թէ իր մէկ անոյշ բառը երկնային ցօղի մը պէս նոր կեանք մը պիտի փթթեցնէր սիրտիս մէջ...։

Լուիզ կէս ժամու չափ թափառեցաւ ծառերով եզերուած ճամբաներուն վրայ, ու յետոյ կառք մը նստելով, Դատական պաշտօնատունը ուղղուեցաւ, հարցաքննիչ դատաւորին հետ երկրորդ տեսակցութիւն մը ունենալու համար։

(Շարունակելի)

ՔԱՐՈԶՆԵՐ

Լոյս տեսած է Տ. Բարգէն Ծ. Վ. Կիւլէսէրեանի ՔԱՐՈԶՆԵՐԸ։ Բովանդակութիւնը բազմակողմանի, հայերէն ոճը մաքուր և սահուն, տպագրութիւնը գեղեցիկ հատոր մը՝ գրեթէ 400 երեսներով։

ՔԱՐՈԶՆԵՐԸ կը ներկայացնէ բեմէն մշակուած այլեւայլ նիւթերու դասաւորութիւն մը, որուն ընթերցումը կը յանձնարարուի ինչպէս բեմի սիրահարներուն, նոյնպէս գրագէտներուն։ Ամէն դասակարգի մատչելի գիրք մըն է Քարոզներու ա՛յս հատորը և առանձին ընթերցանութեան ամէնէն յարմար նիւթ մը։

Ընթերցողներ նոր և չինիչ թեւադրութիւններ պիտի գտնեն Քարոզներու մէջ։ Լա՛ւ է որ մանաւանդ Քարոզիչներ, Վարդապետ կամ Քահանայ, ուսնենան մէյմէկ օրինակ իրենց գիրքերուն մէջ։

ՔԱՐՈԶՆԵՐՈՒ գինը շատ չափաւոր է. բոլոր Թուրքիոյ համար 10 ղրուշ, այսինքն ԿԷՍ ՄԷՃԻՏ։ Արտասահմանի համար 2.25 ֆրանք։

Դիմել կեդրոնատեղին, Կ. Պոլիս, Ֆինճանճըլար, Ց. Մատթէոսեան Գրատուն, և Զալաթիա, Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցի՝ Հեղինակին։

Գաւառներու և Արտասահմանի խնդրանքները կանխիկ վճարումով միայն կը կատարուին։ 6—10

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԴԱՍԱԳՐՔԵՐ

Երկսահրութիւնք՝ Կ. Ս. ՏԷՄԻՐԵԱՆԻ

Հեղինակին հեռեւեալ երկասիրութիւնները, որոնք կը գործածուին այսօր բազմաթիւ վարժարաններու մէջ, ջերմապէս կը յանձնարարուին իրբեւ մեքոտիկ և հմայլից դասագրքեր, այնու զի երկար փորձերէ յետոյ պատրաստուած են անոնք մեր ազգնեայ մանկաւոյն կրթութեան և յառաջդիմութեան նպաստելու փափաքանօք և այդ նպատակաւ միայն. համաձայն Ուսումն. Խորհրդոյ Կրթական Ծրագրին և վաւերացած, ինչպէս նաև Կրթ. Նախարարութենէն։

Մեծամասնակ յանձնարարութիւններու համար բացառիկ զեղչ։

ԸՆԹԱՑՔ ՀԱՅԵՐԷՆԻ

1. Կրթարան Մանկանց (Մանկապարտէզի համար) նոր քերական։
2. Նոյն. (Մանկապարտէզ) Ա. և Բ. տարի. Հեղաւան Ընթերցարան։
3. Ծաղկամաղ մանկական դասեր. հայ. ընթերցարան. տարրական ընթացք, գին 3 ղրշ.
4. Ծաղկամաղ տիպար դասեր. հաւաքածոյ արձակ և ոտանաւոր ընտիր հատուածներու. միջին ընթացք. 4 ղրշ.

ԸՆԹԱՑՔ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԻ

5. Մենսոր Մանկանց կամ ղրուցատրութիւն ֆրանսերէնի. տարրական ընթացք 2 ղրշ.
6. Մենսոր Մանկանց, երկրորդ գիրք ֆրանսերէնի. Միջին ընթացք Ա. տարի 4 ղրշ.
7. Մենսոր Մանկանց, երրորդ գիրք ֆրանսերէնի. Միջին ընթացք Բ. տարի (մամլոյ տակ)։

ԸՆԹԱՑՔ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ

8. Գործնական եւ արհեստական իրագիտութիւն տարրական ընթացք 3 ղրշ.
9. Նոյն. Միջին ընթացք Ա. մաս 4 »
10. Նոյն. » » Բ. մաս 5 »
11. Բնագիտական եւ բնապատմական գիտութիւն. Բարձրագոյն ընթացք 7 ղրշ.
12.— 10. Տրամախօսութիւններ դպրոցականներու համար։

Հասցէ՝ Կ. Ս. ՏԷՄԻՐԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Մէրճան Զարլը, Եաղրդ խան, թիւ 9 1—10

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Պոլիս, Պահչէ Դաբու, Պին Պիր Զէօքսի դիմաց
ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իսքէլէսի, Տողրամաճը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 4—11 դիմել Պոլիս, Պահչէ Դաբու, Պին-Պիր-Զէշիտին դիմաց։
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ
27

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԹԷՐԱ, ՍՈՒՈՒԷՐԱԶԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 4
(ԹՈԳՍԼԵԱՆ ՍՐՏԱՐԱՆԻ ԴԻՄԱՑԻ ՓՈՂՈՑԻՆ ՄԷՋ)
ԱՄԷՆ ՕՐ ԺԱՄԸ 9ԷՆ 5 (Ը. Ե.)
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ
50—14

Ի Լ Ա Ն

Տէրսատէթ Իքինճի Թիճարէթ մահքէմէսինէն.

Իւսկիւտարտա Գարաճա Ահմէտ ճամատէսինէ 129 նոմէրօլը Ֆրունտա մուգիմ էքմէքճի հաճի Կարապետ Լուսինեանին 3 աղօսթոս սէնէ 32) Թարիխինէն իթիպարէն իլանը իֆլասընա վէ մէսալիհը իֆլասիէնին բուլէթ վէ թէսվիէսի զրմնընտա ազամ մահքէմէտէն սաամ. Ռիզա պէյ էֆ.ենին ժիւժ գօմիսէր վէ տավա վէքիլէրինէն Արթին Գայսէրեան էֆ.ենին մուվագգաթ սէնտիգ թայինլէրինէ վէ մաղազասըյա էշեամ զանէթի պէյ.թէսինին թէմէրրինէ էվրագ տէֆթարիրինին ճէլպինէ վէ քէֆիլէթը մուսատրգա իրաէ իտէմտիկի թագտիրտէ թէվգիֆինէ վէ պուպապաէքի գարարրն մուվագգաթէն իֆ.բասընա իքինճի Թիճարէթ մահքէմէսինտէն գարար վէրիլմիշ օլտուղունտան, գանունունամէի թիճարէթին 170նճի մատէսի մուճիպինճէ տահմի սէնտիքլէր ինթիխապ օլունմագ իւզրէ 18 աղօսթոս սէնէ 320 չարշէնպէհ կիւնիւ սաաթ 7 բատտէլէրինտէ ասհապը մաթլուպը մահքէմէի մէզքիւրէնին իֆլասա մախսուս օլան օտասընա կէլմէլէրի լիւզումը իլան օլունուր։

ԺԻՒԺ ԳՕՄԻՍԷՐ

3 աղօսթոս սէնէ 320

Ատիլէ նէզարէթը ճէլիլէսի տախիլի վէ միւպայրը խոտէմէսիլէ օտաճըլարը իչիւն մէվճուտ նիմունէ վէ չէրաիթը մալիւմէ վէճհլէ իսալ իթտիրիլէճէք օլան 280 թագըմ էլպիսէնին պէհէր թագըմը 170 ղրուշտա թալէպի էօնտէսինտէ օլուպ իչպու աղօսթոսընը 11ինճի չարշէնպէհ կիւնի գարարը մուվագգաթը իթա օլունարագ 14ինճի ճումա էրթէսի կիւնի 100տէ 5 թէնզիլաթ գապուլըլա իհալէի գաթիէսի իճրա գըլընճաղընտան, պունլարըն տահա տուն ֆիաթլա իմալընա թալիպ օլանլարըն հէր կիւն սաաթ 6տան 10ա գատար թէէմինաթ ագչէլէրինի համիլէն էնճիւմէն իտարէի Ատլիէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

5 աղօսթոս 320,

Ցեր եւ Ցճորկն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՑՍԷՐԵԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱՏԱՆ
ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ
Պոլիս, Զաքմագճիլար Եօղուսու թիւ 64
ԸՆԹԱՑՔ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

Դպրոցի Գիրքը՝ (Մանկապարտէզի համար). Ա. մաս.— ԱԲԳԵՐԵՆԱՐԱՆ ու պարզ նախադասութիւններ. Այբ-բենի ուսուցման դծուարութիւնը հարթուած է՝ մանկավարժական հասկնալի հրահանգներով, բան մը՝ որ ցարդ գոյութիւն չունէր։ Տղաքը զբօսնող նո՛ր ու գեղեցիկ պատկերներ՝ տպագրուած ընտիր թղթի վրայ. էջ 32, գին 20 փր. 100ը 25 և 50ը 15 ղրշ.։

Բ. ՄԱՍ.— Դիւրահասկնալի ընտիր ընթերցումներ, զարդարուած հեռատրէրական, գեղեցիկ ու նո՛ր պատկերներով, որուն ընդարձակ յառաջաբանին մէջ որոշ ու մանրամասն բացատրուած է Այբ-բենը սորվեցնելու ամենադիւրին եղանակը. էջ 63. գին 2 ղրշ. 100ը՝ 100 և 50ը 62½ ղրուշ։

Նոյնը՝ երկու մասը մէկտեղ կազմուած, գին 100 փր. և 100 հատը՝ 125 ղրշ. փոխադրման ծախքը գնողին վրայ։

Զարդարդ մասը (Միջին Ա. Տարի) աւելի ընդարձակ ու չահեկան պարունակութեամբ, 29 Լուսատիպ պատկերներ (2 կմախք, 3 աշխարհացոյց) 42 նոր փորագրուած պատկերներ, Գին 5 ղրշ։

Արդէն հրատարակուած են՝ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆ ՀԱՄԱՐ (Տարբ. Ընթացք) ԴՊՐՈՑԻ ԳԻՐՔԸ.

Նախպ. տարի պտկեր. էջ 128 Գին 3 ղրշ.
Ա. » » » 128 » 4 »
Բ. » » » 156 » 4 »

Ծանձնարարութիւնները պէտք է ղրկել ուղղակի յօրինողին հասցէով՝ առանց միջնորդի, թէ՛ մեծագոյն զեղչը առնելու և թէ՛ խաբեբայութենէն զոհ չըլլալու համար։

Վ. Ց. Ցակոբեան ԱՆԴՂ-ՀԱՑ. բառգիրքը կը գտնուի միմիայն ա՛ս գրատունը. գին 85 ղրշ. փոստի ծախքով. ինչպէս նաև Ե. Տէրմիրճիպաշեանի յօրինած Հայ-Գաղ. բառգիրքը, որ իր վերջը յատուկ անուններու կարեւոր բառգրքուկ մը կը պարունակէ. գին 15 դահ.։ Զեղչ գոհացուցիչ։

Ամէն վճառում Պոլսոյ մէջ եւ կանխիկ է
10—2

ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԷ ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ ՇԵՐԱՄԻ ՀՈՒՆՆ
Վկայեալ մասնագէտ եւ հեղինակ
1903 Աքենճի միջազգային առուեստահանդէսին արծաթ օճագրամով վարձատրուած
ԵՈՒՎԱՆԻ Ֆ. ԱՐՏԷՄԻԱՏԻՍԻ կողմէ

Փասթէօռի դրութեամբ մանրադէտով ընտրուած չերամի հունտ Հայաթիլի Ցունաստանի ներքին գործոց Նախարարութեան։ Վեհ. Թագաւորին նախագահութեան տակ գտնուող Երկրագործութեան Ընկ. որմէ ստացած է Նո. 1086 և 6 սեպտ. 1903 թուականի գնահատական պաշտօնագիր մը։

Նմոյշի համար միայ ֆանակսլբեամբ հունց ձրի կը տրուի

Փափաքողք կրնան հասցէիս դիմելով պայմանի և գնոյ մասին տեղեկութիւն առնել

Ամէն կողմ Գործակատար կը փնտռուի

Հասցէ՝ ԵՈՒՎԱՆԻ Պ. ԱՐՏԷՄԻԱՏԻՍ
NEV-CHEHIR (Konia) Նէվշէհիր (Գոնիա) 7

ԱԱՆԱԳՕՐ
"SANAKOR"
Brévetés S. G. D. G.

«Sanakor» foruքն իր հանճարեղ և պարզ չինութեամբ վայելուչ և ճկուն կ'ընէ մէջքը, առանց թոքերը կամ ուրիշ կենսական գործարաններ ճնշելու։ Այս նոր foruքն կը լայնցնէ իրանը, կ'երկարէ մէջքը, կը ծածկէ որովայնը և կնոջ կուտայ ուղիղ դիրք մը, առանց պէտք ըլլալու որ կապերը պնդուին։ «Sanakor» ծայրայեղ վայելչութեան կը միացնէ անբաղդատելի հանգստութիւնը, ա՛յնքան կատարեալ կերպով որ խանդավառուցեամբ ընդունուած է որքան ազնուական տիկիններէ, այնքան փափկակազմ անձերէ որոնք նախապէս կը գործածէին առողջապահական ըսուած քօրսէները։ «Sanakor» մենաշնորհ եղած է Ֆրանսայի, Անգլիոյ, Մ. Նահանգաց, Գերմանիոյ և Պելժիոյ մէջ։

Կեդրոնատեղի
Հոչակաւոր ԲԱՌԷ վաճառատունը
Բերա թիւ 262
48—18

ԱՄԷՆ ՃԱՇԱԿԻ ՋԱՐՄԱՐ

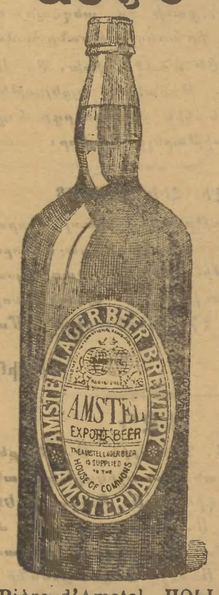

ՀՈԼԱՆԴԱՅԻ ԱՇԽԱՐՀԱԾԱՆՈՒ ԱՄՍԹԷԼԻ ՍԵՒ ՈՒ ՃԵՐՄԱԿ ԳԱՐԵՋՈՒՐԸ
ԱՌԱՆՑ ԱԼԿՕԼԻ ԱՆԱՐԱՏ ԵՒ ՀԱՄԵՂ

Գարեջուրը երբ իր բնական զուտ նիւթով և առանց ալէօլի պատրաստուի, մարսեցուցիչ և կազդուրիչ յատկութիւններէ զատ, նաև խիստ օգտակար կ'ըլլայ ամէն անձանց, կանանց, ու նոյն իսկ տղայոց համար։ Ամէն անոնք որ ճաշի ատեն կամ առաջ գարեջուր գործածել կը փափաքին, թող հաճին սոյն ՀՈԼԱՆԴԱԿԱՆ ԱՄՍԹԷԼԻ գարեջուրը խմել, որ՝ուն համեղ, զուտ և ամենաընտիր յատկութիւնը, ամէն տեղ ծանօթ ըլլալուն, գովել աւելորդ է։

Խել մը անձինք ստորին կարգի տակառի գարեջուրները չիշերու մէջ լեցնելով, սկսած են ծախել իբրեւ ճշմարիտ օրիժինալ գարեջուր։ Այսպիսի կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է միշտ պահանջել շիշերուն վրայ սա էթիքէթը։

Գիները խիստ դիւրամատչելի են։ — Կը գտնուի մեծ նպարավաճառներու խանութները, դեղի մթերանոցները, դեղարանները և մեծ ճաշարանները։ Ընդհանուր կեդրոնատեղին է, Պոլիս, Եէնի-Ճամի ճատէսի, Ֆենարգլեան խան, Պ. ՆԵՎՐՈՒԶԻ մթերանոցը։

Bière d'Amstel, HOLLAND 9—25

Օսմանը հիւնէրվէրանընտան Զիյա պէյ եէնի պիր չամաշիր մաքինասը իճատ էյլէմիշ տիր. պու մաքինա սայէսինտէ չամաշիր երգամագ խուսուսընտա հէմ զէմանճա վէ մէշգգաթճա մուճիպը իսթիֆատ օլույոր վէ հէմ տէ սապօնճա քիւլիւէթլի թասարրուֆ թէէմին իտիլիեօր. մաքինայա պիր գազան չամաշիր պիրտէն եէրլէշտիրիւիր, պիրինճի սուտա չամաշիրին հէր թարաֆընը էղճիւմէլ գօլեագա վէ բայալարընը իքինճի սուտա՝ բիրէ, թանթա գուրուսը լէքէսինի քէմալը սուհուլէթլէ չիթիւլիւէրէք թէմիզլէր վէ գայնաթմադա հաճէթ գալմագ։ Մէզքիւր չամաշիր մաքինասը մաղազասընտա սրճագ սու իլէ չամաշիր երգասնուպ թէճրիւպէսի եարըլմագ վէ մուհայյէր օլմագ շարթըլա սաթըլըր։

Մէզքիւր մաղազատա չամաշիր սրգմագ իչիւն ելվրօբատան ճէլպ իտիլմիշ մաքինալարտա մէվճուտ տիր։ ՄԱՂԱԶԱՍԸ՝ Տէրսատէթտէ Ֆինճանճըլար Եօղուշընտա Շարգ խանընտա Նո. 1.224։ 2—10

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՆԱՆՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

VICTORIA DE BERLIN

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԳՈՒՄԱՐ ՄԻՆՉԵՒ 1903
1,325,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1903
510,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ 26 ՍԵՊՏ. 1853Ի ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ցամաքային Եւրոպոյ ամէնէն ճզօր Ընկերութիւնն է

Ունի պայմաններ զոր Թուրքիոյ մէջ գործող ընկերութեանց և ոչ մին կրնայ կատարել։ Զոր օրինակ, 30 տարեկան անձ մը 25 տարուան տեւողութեամբ խառն (Mixte) ապահովագրութեան մը համար առաջին երեք տարիները պարտի վճարել 424 ֆր., երրորդ տարիէն 10 % էն սկսելով մինչ 66 % կը զեղջուի վերջին տարին, որով ընդհ. վճարածը կ'ըլլայ 6255 ֆր. և առաջին օրէն արդէն իրեն տրուած 10000 ֆր.ի Ապահովագրական պայմանագրով կ'ստանայ ճիշդ 10000 ֆր.ը, որով զուտ չահ ստացած կ'ըլլայ 3745 ֆրանք։ Բոլորովին անվնաս ժողովրդական ճիւղ մը ալ ունի չաթթական վճարումներով և առանց բժշկական քննութեան։

Անմրցելի ԹԱՐԻՖԱՆԵՐ զուտակաց Ապագայի Ապահովագրութեանց

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈՓԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՑԻ եւն. արկածներու դէմ, այլարիս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար՝ չաթթական՝ փոքր վճարումով մը, այսինքն ՄԷԿ ՖՐԱՆԿՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Տեսուչ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Մ. ՓԷՋԷՃԵԱՆ

Ընկերութեանս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ ի Պոլիս.= ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԴԱԼՃԱՆԵԱՆ
Պոլիս Գաբըրճիօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis։

42